

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากได้ก้าวผ่านสังคมในยุคของการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ปัจจุบันโลกของเราได้ก้าวสู่สังคมยุคหลังอุตสาหกรรม (Post-industrial Society) หรือสังคมยุคสารสนเทศอันเป็นสังคมที่อุดมไปด้วยข้อมูลข่าวสาร มีอัตราการผลิตและบริโภคข้อมูลข่าวสารเพิ่มสูงขึ้น ข่าวสารกลายเป็นอำนาจ และเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะในแง่มุมใดก็ตาม และผู้คนต่างปรับตัวให้เข้ากับสังคมยุคนี้ด้วยการเปิดรับข่าวสารจากทุกแหล่งหลายช่องทาง เพื่อผลักดันให้ตัวเองก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจากทั่วทุกมุมโลก

ช่องทางการสื่อสาร (Communication channel) เป็นสื่อกลางของการสื่อสารที่ให้ข้อมูลได้อาศัยไปยังจุดหมายปลายทาง ซึ่งสามารถแบ่งช่องทางการสื่อสารได้เป็น 2 ชนิด คือ ช่องทางการสื่อสารแบบไร้สื่อ หรือที่เรียกว่าการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (Face-to-face) และ ช่องทางการสื่อสารแบบใช้สื่อ ซึ่งหมายถึงสื่อบุคคลหรือสื่อมวลชน ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงข้อมูลข่าวสารจึงต้องข้องเกี่ยวกับช่องทางการสื่อสารอย่างแยกไม่ได้ เพราะถ้าข่าวสารไม่สามารถแพร่ไปได้โดยลำพังโดยปราศจากสื่อกลาง และถ้าเป็นสารที่ต้องการส่งไปยังมวลชนด้วยแล้ว ช่องทางการสื่อสารก็ยิ่งจำเป็นต่อการนำพาข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นไปสู่คนจำนวนมากอย่างรวดเร็ว

การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคมในปัจจุบันนี้ ทำให้เกิดมีช่องทางการสื่อสารใหม่ๆ ที่สามารถทำให้ทุกพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงอาณาเขตเป็นหนึ่งเดียว ขจัดอุปสรรคในมิติด้านเวลาและสถานที่ ทำให้โลกที่กว้างใหญ่ไพศาลแคบลง และคนจำนวนมากสามารถสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็วขึ้น ตัวอย่างของการพัฒนาที่เห็นได้ชัดเจน คือการใช้ดาวเทียมเพื่อการสื่อสาร การใช้ระบบเครือข่ายสื่อสารคอมพิวเตอร์ และการใช้สายสื่อสารใยแก้วนำแสง การสื่อสารระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเหล่านี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร ยังผลให้การกระจายข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผลักดันให้ผู้ส่งสารหันมาใช้ช่องทางเหล่านี้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตน

ในการเลือกช่องทางการสื่อสารของผู้ส่งสารนั้น ผู้ส่งสารจำเป็นต้องเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสารของสังคม (Communication situation) ยิ่งผู้ส่งสารใช้ช่องทางการสื่อสารที่สามารถนำไปสู่การ

รับสารของผู้รับสารได้มากทางเท่าใด โอกาสที่ผู้รับสารจะได้รับและเข้าใจข่าวสารก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นในการสื่อสารสมัยใหม่จึงมีการนำเอาสื่อหลายชนิดมาใช้ร่วมกันในการส่งข่าวสาร วิธีการดังกล่าวนี้เรียกว่า ระบบหลายสื่อหรือ Multimedia

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่กำหนดการตัดสินใจของผู้ส่งสารในการเลือกใช้ช่องทางใดในการสื่อสาร นอกจากจะคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี และสถานการณ์การสื่อสารของสังคมแล้ว ยังต้องพิจารณาผู้รับสารว่าเป็นใคร มีความสามารถในการรับและถอดรหัสสารนั้นได้อย่างไร รหัส เนื้อหา และการจัดสารของผู้ส่งสารนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด ทักษะและความสามารถของตัวผู้ส่งสารอยู่ในระดับไหน และตัวสื่อเองมีความสามารถที่จะนำสารไปสู่จุดหมายปลายทาง (ผู้รับสาร) ได้ในระดับใด (ปรมะ สตะเวทิน , 2538)

จากที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น ถึงพัฒนาการของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคม อันเป็นตัวก่อให้เกิดมีช่องทางการสื่อสารใหม่ๆ ขึ้นนั้น ช่องทางการสื่อสารหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อโลกของการสื่อสารในปัจจุบันคือ การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์สากล หรือระบบอินเทอร์เน็ต

สำหรับความหมายของอินเทอร์เน็ตนั้น ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้หลายความหมายดังต่อไปนี้ นิตยสาร Internet New World ฉบับเดือนสิงหาคม 2539 ได้ให้ความหมายอินเทอร์เน็ตว่า เป็นอภิมหาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นเครือข่ายที่มีคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อกัน ทำให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์สามารถสื่อสารกันได้ ไม่ว่าจะอยู่ที่แห่งใดก็ตาม

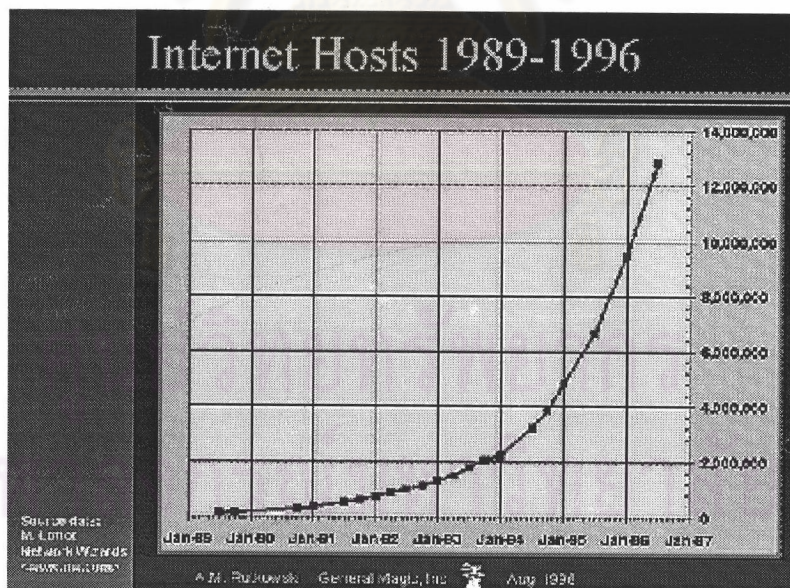
ดร. วิทยา เรืองพรวิสุทธิ (2539) เขียนถึงอินเทอร์เน็ตไว้ในหนังสือเรียนอินเทอร์เน็ตผ่าน World Wide Web อย่างง่าย ว่าเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเครือข่ายย่อยจำนวนมาก ซึ่งกระจัดกระจายอยู่เกือบทั่วทุกมุมโลก นอกจากนี้ สมชาย นำประเสริฐชัย (2537) ให้ความหมายว่า อินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายสากล เป็นกลุ่มของเครือข่ายเล็กๆ นับพันเครือข่ายทั่วโลกที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์นับล้านเข้าด้วยกัน และ ไกรสร พงษ์รักษา (2539) ได้เขียนไว้ในนิตยสารไมโครคอมพิวเตอร์ ว่า อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยเครือข่ายจำนวนมาก ที่เชื่อมต่อกันเป็นอภิมหาเครือข่าย สำหรับความหมายในแง่สังคมนั้น สมชาย นำประเสริฐชัย ได้นิยามสังคมอินเทอร์เน็ตว่าเป็นสังคมที่มีขนาดใหญ่ ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นกลุ่มผู้ใช้งานเครือข่ายต่างๆ ทั่วโลกจำนวนมาก ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งเชื้อชาติ ภาษาและ วัฒนธรรม

จากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สามารถสรุปได้ว่า อินเทอร์เน็ตคือระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สากลขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงผู้ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์จากทั่วทุกมุมโลกเข้าไว้ด้วยกัน และเป็นแหล่งรวบรวม เผยแพร่ข่าวสารจำนวนมากมหาศาลแก่ผู้ใช้เครือข่ายนี้

ระบบอินเทอร์เน็ต ถูกนับว่าเป็นระบบการสื่อสารข้อมูลที่มีการเติบโตเร็วที่สุดของมนุษยชาติ เร็วยิ่งกว่า การแพร่ของการเขียน เร็วกว่าการแพร่ของการพิมพ์ เร็วกว่าความนิยมในการใช้โทรศัพท์ โทรทัศน์ หรือแม้แต่ เครื่องโทรสาร โดยมีการเติบโตทั้งในด้านของจำนวนคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อ และจำนวนผู้ใช้งานรวมไปถึงการเพิ่ม จำนวนบริการฐานข้อมูลและเอกสารต่างๆ (ไพโรจน์ ไวรานิซกิจ, 2537)

December (1994) กล่าวว่า การเติบโตอย่างรวดเร็วของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้มีการระบบสื่อสาร แบบใหม่เกิดขึ้น เป็นการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารของสถาบัน องค์กร หรือ หน่วยงานของประเทศต่างๆ สามารถแพร่กระจายไปยังผู้รับสารแต่ละคนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เนื่องจาก อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายของเครือข่ายจำนวนมาก (Network of networks) ที่เชื่อมโยงผู้ใช้งานจำนวนกว่า 100 ล้านคนจาก 175 ประเทศ

กราฟรูปที่ 1

แสดงอัตราการเติบโตของโฮสต์บนอินเทอร์เน็ตทั้งหมด ตั้งแต่ปี 1989-1996

จากกราฟที่แสดงในรูปที่ 1 นั้นแสดงให้เห็นถึงอัตราการเติบโตของโฮสต์บนอินเทอร์เน็ตทั้งหมดตั้งแต่ปี 1989-1996 และจะเห็นว่าตั้งแต่ปี 1992 ที่ World Wide Web ถือกำเนิดขึ้น การเติบโตจะขึ้นในอัตราเร่ง และเร่ง

ถึงสุดขีดในราวปี 1994-1995 ที่ผ่านมา สังเกตได้จากกราฟมีอัตราความชันมาก สาเหตุเพราะเริ่มมีการใช้ World Wide Web เพื่อเชิงพาณิชย์มากขึ้น

เหตุผลหนึ่งที่มีการเติบโตเป็นไปอย่างรวดเร็วนั้นคือ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งรวบรวมข่าวสารที่ใหญ่ที่สุดในโลกในปัจจุบัน มีแหล่งข่าวสารจำนวนมากสำหรับการสืบค้น และมีเครื่องมือการใช้งานที่มีประสิทธิภาพ และในบรรดาเครื่องมือสำหรับการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต นั้น World Wide Web (WWW) จัดว่าเป็นสื่อกลางที่มีบทบาทสำคัญที่สุด และเป็นตัวการสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นที่นิยมและแพร่หลายออกไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว

World Wide Web หรือเครือข่ายใยแมงมุม หรือ Web นี้ถูกพัฒนาโดยห้องแลปเซิร์น (CERN) กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ในปี 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสื่อสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบหลายสื่อ หรือ Multimedia ที่สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ทั่วโลก

World Wide Web มีความสามารถในการสื่อสารข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตแบบกราฟิก ซึ่งทำการสืบค้นข้อมูลข่าวสารในลักษณะของใยแมงมุม (Web) โดยการเชื่อมโยงและโอนย้ายข้อมูลจากแหล่งข้อมูล (World Wide Web Server) ข้อมูลเหล่านี้มีทั้งที่เป็นข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว

เครือข่ายใยแมงมุมนี้ จะประกอบไปด้วยหน้าของข้อมูล หรือที่เรียกว่า Web page จำนวนหลายล้านหน้ากระจายอยู่บนอินเทอร์เน็ตซึ่งมีเครือข่ายครอบคลุมไปทั่วโลก โดยหน้าแรกของ Web page แต่ละชุดจะเรียกว่า Homepage หรือ Welcome page

Web page แต่ละหน้าสามารถมีได้ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว (Animation) วิดีโอและเสียงเพลง ในส่วนที่เป็นข้อความก็สามารถแสดงตัวอักษรได้ทั้งตัวธรรมดา ตัวหนาและตัวเอียง อีกทั้งสามารถเลือกใช้ตัวอักษรได้หลายรูปแบบและหลายขนาดอีกด้วย นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดให้ภาพหรือข้อความเป็น Hypertext ลักษณะของ Hypertext นั้นจะคล้ายตัวอักษรธรรมดา แต่ที่แตกต่างกันก็คือ ภายใน Hypertext จะมีเส้นทางเชื่อมต่อไปยังเอกสารอื่นๆ ทำให้เราสามารถติดตามหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งจะนำผู้ใช้ไปยังหน้าอื่นๆ ซึ่งอาจจะอยู่บน World Wide Web Server เดิม หรืออยู่บนเครื่องที่อยู่ในอีกประเทศหนึ่งก็ได้ โดยเพียงกดปุ่มเมาส์ลงไปเท่านั้น (ประดิษฐ์ ภิญญาภาสกุล , 2539)

Web page แต่ละหน้านั้นจะมีที่อยู่ หรือเรียกว่า URL ภาพที่ 1 นั้นแสดงตัวอย่าง URL ของ CNN คือ <http://www.cnn.com/>

ภาพที่ 1

รูปตัวอย่างแสดงที่อยู่ (URL) ของ CNN Homepage

นอกเหนือจากความสามารถในการสื่อสารข้อมูลในระบบกราฟิกแล้ว การสื่อสารบน World Wide Web นั้น มีลักษณะปฏิสัมพันธ์ (Interactive) คือ เป็นการสื่อสารแบบโต้ตอบกันได้ ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นแล้วส่งกลับ (Feedback) ไปยังผู้ส่งสารได้ทันที แม้จะอยู่คนละทวีป

ข้อความ หรือความคิดเห็นต่างๆ ที่ตอบกลับมาจากผู้รับสารนี้ จะช่วยให้ผู้ส่งสารได้รับรู้ว่าการสื่อสารของตนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และผลที่ได้รับตอบกลับมานี้ จะช่วยในการแก้ไข ปรับปรุง หรือคงไว้ ไม่ว่าจะ เป็นในด้านเนื้อหา หรือวิธีการสื่อสาร การสื่อสารกลับสามารถแบ่งได้เป็น 2 ชนิดตามความเร็ว หรือช้าในการรับทราบข่าวสารนั้น ดังนี้ (ปรมะ สตะเวทิน, 2538)

1. การสื่อสารกลับทันทีทันใด (Immediate feedback) คือ การที่ผู้ส่งสารสามารถทราบปฏิกิริยาของผู้รับสารได้รวดเร็ว เช่น การพูดคุยที่เห็นหน้าค่าตาระหว่างคน 2 คน ผู้ส่งสารสามารถรับทราบการสื่อสารกลับได้ทันทีทั้งจากคำพูด และกิริยาของผู้รับสาร

2. การสื่อสารกลับที่ล่าช้า (Delay feedback) คือ การสื่อสารกลับที่ผู้ส่งสารสามารถทราบปฏิกิริยาของผู้รับสารได้ช้า เช่น จดหมายจากผู้อ่านถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์

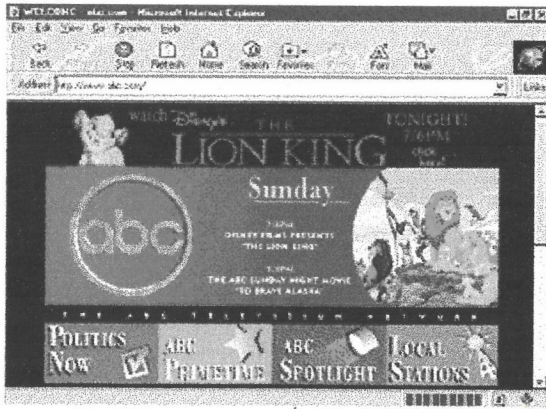
สำหรับ World Wide Web แล้ว แม้ว่ารูปแบบการสื่อสารภายนอกนั้นจะมีลักษณะเป็นสื่อมวลชน แต่ในด้านการติดต่อสื่อสารนั้น ผู้รับสารสามารถส่งข้อความ หรือความคิดเห็นต่างๆ กลับมายังผู้ส่งสารทันทีทันใด ในรูปแบบของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์บน World Wide Web ซึ่งสามารถทำได้โดยไม่ต้องออกจากระบบการทำงาน และความคิดเห็นที่เหล่านั้นจะถูกนำส่งไปถึงมือผู้รับในเวลาอันรวดเร็ว

ด้วยคุณสมบัติของระบบหลายสื่อ (Multimedia) และการสื่อสารกลับอย่างทันทีทันใดนี้ ทำให้บริษัทต่างๆ ใช้ World Wide Web ในการเผยแพร่ข่าวสารแก่ลูกค้าของตน รวมทั้งองค์กรต่างๆ ของรัฐด้วย สำหรับสถาบันสื่อมวลชนนั้นก็ให้ความสนใจใน World Wide Web เช่นกัน เนื่องจากผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (1995) เกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมการใช้ World Wide Web นั้นได้ระบุไว้ว่า วัตถุประสงค์พื้นฐานในการใช้ World Wide Web อันดับแรกคือใช้สำหรับการค้นหาข้อมูล รองลงมาคือเพื่อความบันเทิง ตามมาด้วยใช้เพื่อทำงาน และเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ทีม GVU's WWW Surviving (Graphics, Visualization & Usability Center) จากสถาบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ Georgia, Atlanta ได้ทำการสำรวจผู้ใช้งาน World Wide Web ทั่วโลกเป็นครั้งที่ 5 ในเดือนเมษายน 2539 ปรากฏสถิติที่น่าสนใจเกี่ยวกับการใช้ World Wide Web แทนสื่อโทรทัศน์ นั่นคือจากการสำรวจพบว่าผู้ใช้ World Wide Web แทนโทรทัศน์ทุกวันมีจำนวน 36 % ใช้ World Wide Web แทนโทรทัศน์ทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง มีจำนวน 28% โดยคนอายุมากกว่า 50 ปี มีเปอร์เซ็นต์ของใช้ World Wide Web แทนโทรทัศน์ถึง 74.3% และรองลงมาคืออายุระหว่าง 26-50 ปี มีจำนวน 60 %

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการยอมรับของ World Wide Web ในฐานะของสื่อตัวหนึ่งที่เพิ่มความสำคัญในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเปอร์เซ็นต์ของการใช้ World Wide Web แทนการใช้โทรทัศน์ แสดงให้เห็นว่าการรับข่าวสารของผู้รับสารนั้นไม่ได้จำกัดอยู่ที่ช่องทาง (Channel) แบบเดิม คือเครื่องรับโทรทัศน์ ผู้รับสารสามารถเลือกสิ่งที่สนองต่อความต้องการได้มากที่สุด และด้วยความสามารถของ World Wide Web ที่สามารถส่งได้ทั้งภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว ผสมกับการสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ทำให้ World Wide Web ทำหน้าที่บางอย่างแทนโทรทัศน์ที่ผู้รับสารยอมรับได้

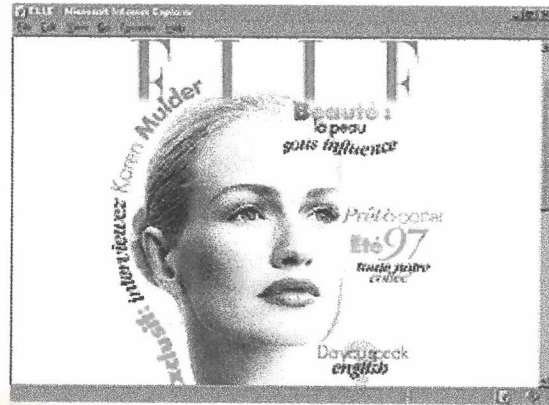
ด้วยความสามารถในการเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว ค่าใช้จ่ายต่ำ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในปริมาณที่มากกว่าช่องทางแบบดั้งเดิม ดังนั้นบน World Wide Web ปัจจุบันจึงปรากฏ Homepage ของสื่อมวลชนระดับโลกแทบทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ สำนักข่าว หรือแม้แต่ภาพยนตร์ ดังแสดงตัวอย่างในภาพที่ 3 ถึงภาพที่ 5

ภาพที่ 3

รูปภาพแสดง Homepage ของสถานีโทรทัศน์ ABC

ภาพที่ 4

รูปภาพแสดง Homepage ของนิตยสาร Elle

ภาพที่ 5

รูปภาพแสดง Homepage ของบริษัท Walt Disney

Ross (1994) ได้รวบรวมสถิติของสื่อหนังสือพิมพ์ และนิตยสารจากทั่วโลกที่ปรากฏบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (รวมทั้งปรากฏบน World Wide Web) ตั้งแต่ปี 1990-1994 ไว้ดังนี้

ปี	จำนวน
1990	2,579
1991	3,289
1992	5,578
1993	11,244
1994	79,513

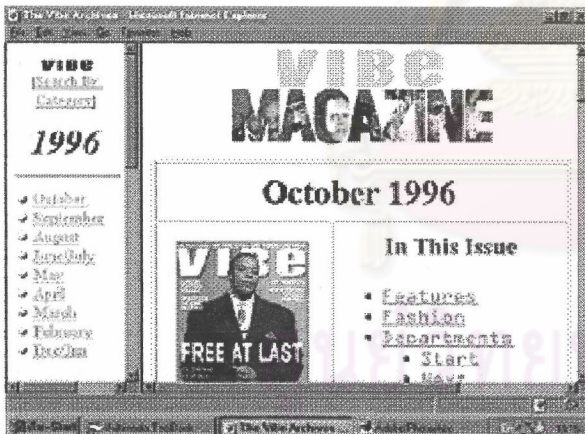
ตารางที่ 1

แสดงจำนวนหนังสือพิมพ์และนิตยสารบน World Wide Web

จากตัวเลขในตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มจำนวนของสื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มจากปี 1992 เป็นต้นมา และตั้งแต่ปี 1990 ถึง 1994 ในระยะ 5 ปีนี้ อัตราการเติบโตโดยรวมมีถึง 40 เท่า

Syrsko (1995) นักวิจัยชาวอเมริกา ได้ทำการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ที่ใช้งาน World Wide Web นั้นส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุประมาณ 30 ปี อาศัยในเขตเมืองหลวง และเป็นผู้ที่มียาได้ดี และมีการศึกษาสูง ซึ่งข้อมูลนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้โฆษณาและเจ้าของสื่อต่างๆ มีความกระตือรือร้นที่จะใช้ World Wide Web ในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากจากสื่อแบบเก่าเช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ มีความสามารถในการเข้าถึงได้น้อยกว่า จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจว่าสื่อแบบเก่าพยายามปรับตัวเองมาอยู่บนระบบ On-line นี้

ตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จคือกรณีของบริษัท Time Warner ที่ได้สร้าง Vibe Magazine ซึ่งเป็นนิตยสารเพลงยอดนิยมรายเดือนของสหรัฐอเมริกาขึ้นบน World Wide Web ซึ่ง Web site ของ Time Warner จะเป็นสถานที่หลักที่จะเชื่อมโยงไปยังสื่อต่างๆ ในเครือทั้งหมด

ภาพที่ 6

ภาพแสดง Homepage ของ Vibe Magazine

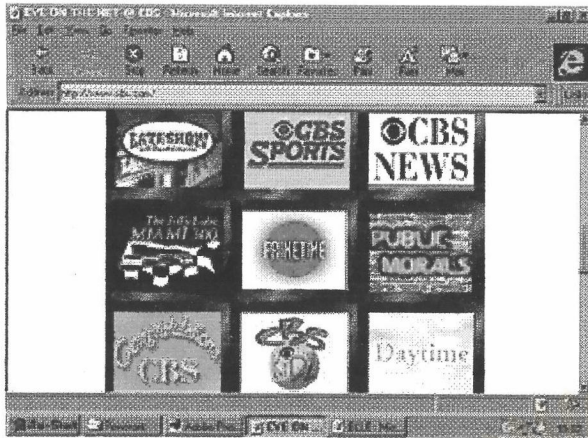

ภาพที่ 7

ภาพแสดง Homepage ของ Time Warner

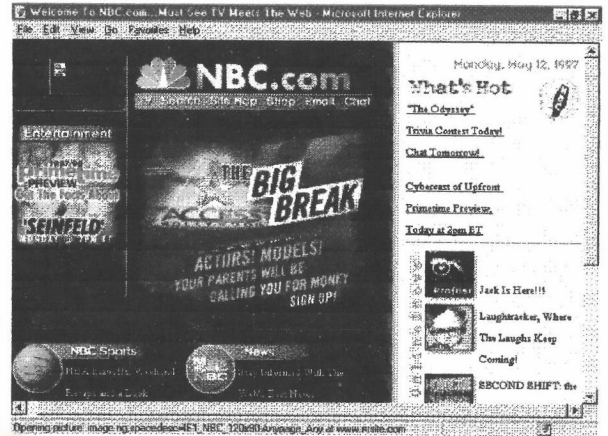
นอกจากนี้ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เครือข่ายโทรทัศน์ (Television Networks) มีการแข่งขันด้านการเผยแพร่บน World Wide Web อย่างเข้มข้น ไม่ว่าจะเป็นรายการประเภทสนทนา (Talk show) ใหญ่ๆ ของ NBC หรือ CBS รวมไปถึงรายการ Fx TV ในเครือ Fox Network

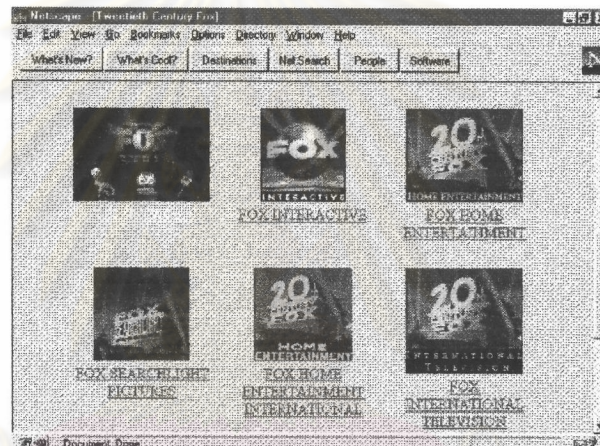
ภาพที่ 8

ภาพแสดง Homepage ของเครือข่ายโทรทัศน์ CBS

ภาพที่ 9

ภาพแสดง Homepage ของเครือข่ายโทรทัศน์ NBC

ภาพที่ 10

ภาพแสดง Homepage ของเครือข่าย FOX

เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2539 Sony Music's Columbia และกลุ่ม Epic records ได้ร่วมกับบริษัท Intel เพื่อสร้าง Web page ที่นำเสนอ "high-quality streaming video" ซึ่งหมายถึง การส่งข้อมูลวิดีโอคุณภาพสูง บนระบบอินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลา ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ของการนำเสนอผลงานวิดีโอของเหล่าศิลปินในเครือข่ายบน World Wide Web นอกจากนี้ Steve Rennie รองประธานของกลุ่มบริษัท Epic records ได้กล่าวว่า "เราพบว่า World Wide Web เป็นพาหนะที่ยอดเยี่ยมที่สามารถเชื่อมโยงศิลปินของเราให้เข้ากับบรรดาผู้ฟัง และผู้ชมได้" และ Mark Ghuenim รองประธานของ Columbia records ได้กล่าวเสริมว่า "ด้วยเทคโนโลยีใหม่นี้ ทำให้เราสามารถนำเสนองานชิ้นที่ดีที่สุดของศิลปิน ไปสู่สายตาชาวโลก จากการนำเสนอด้วยระบบหลายสื่อในรูปแบบใหม่ (New multimedia) ที่น่าตื่นตาตื่นใจกว่าเดิม" ซึ่งกำหนดการของการทดลองเผยแพร่ Web site นี้ได้มีขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา

ภาพที่ 11

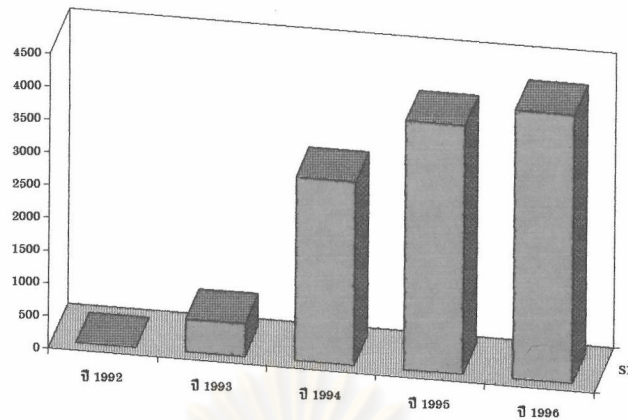
ภาพแสดง Homepage ของบริษัท Sony Music's Columbia

สำหรับประเทศไทยนั้น อินเทอร์เน็ต เริ่มเข้ามาในปี 2530 โดยมีสถาบันเทคโนโลยีการสื่อสารแห่งเอเชีย (Asian Institute of Technology) เป็นผู้เริ่มดำเนินการมีผู้ใช้บริการประมาณ 20 คน ต่อมาในปี 2534 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงนำมาใช้ ทำให้ขยายวงผู้ใช้บริการออกไปอีก 300-400 คน จนกระทั่งปี 2536 มหาวิทยาลัยอื่นๆ เริ่มนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาให้บริการเพิ่มขึ้น จนทำให้มีผู้รู้จักอินเทอร์เน็ตอีกกว่า 5,000 คน และปี 2537 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มีวิชาบังคับให้นักศึกษาทุกคนเรียนรู้และใช้งานอินเทอร์เน็ตทำให้มีผู้ใช้งาน เฉพาะมหาวิทยาลัยนี้ 20,000 คน

การขยายตัวของอินเทอร์เน็ตในปี 2537 มีอัตราการขยายตัวเชิงพาณิชย์ 56% ด้านการศึกษา 19% ภาครัฐบาล 10% ด้านอื่นๆ รวมถึงผู้ใช้ตามบ้านเรือน 15% และในปี 2538 มีการขยายตัวไม่ต่ำกว่า 80% (Thailand Advertising & Marketing , 2538)

จากการสำรวจโดย General Magic Inc. พบว่าตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2538 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2539 จำนวนโฮสต์ของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มสูงถึงประมาณ 4,200 เครื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 71.4 ซึ่งสูงเป็นอันดับ 2 ของเอเชีย รองจากสิงคโปร์ (ร้อยละ 155) และมากกว่าประเทศญี่ปุ่น (ร้อยละ 68.8)

แผนภาพที่ 2

กราฟแสดงอัตราการเติบโตของโฮสต์ในประเทศไทย

จากอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างมากของโฮสต์ หรือคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการด้านอินเทอร์เน็ตนั้น แสดงให้เห็นถึงปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่มากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากโฮสต์แต่ละตัวนั้นสามารถต่อฟวงคอมพิวเตอร์ได้อีกจำนวนมาก การเกิดขึ้นของ World Wide Web ในปี 1992 นั้น ทำให้อัตราการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมมากขึ้น และจากการเพิ่มจำนวนอย่างก้าวกระโดดจากปี 1993 มาสู่ปี 1994 นั้น สืบเนื่องมาจากการที่สื่อสารแห่งประเทศไทยได้อนุญาตให้ใช้อินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์

นอกจากนี้ ยังมีรายงานตัวเลขของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในภาคพื้นเอเชีย (Internet New World, 2539) ที่แสดงให้เห็นถึงจำนวนของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปี 1995 - 1997 ของไทย ซึ่งเป็นอันดับ 6 จากจำนวน 10 ประเทศ

จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเอเชีย

ประเทศ	ปี 1995	ปี 1997
ญี่ปุ่น	1,600,000	3,500,000
เกาหลีใต้	100,000	525,000
มาเลเซีย	100,000	495,000

ตารางที่ 2

ตารางแสดงจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเอเชีย

จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเอเชีย

	1995	1997
สิงคโปร์	100,000	495,000
ไต้หวัน	70,000	480,000
ไทย	35,000	423,000
ฮ่องกง	32,000	140,000
ฟิลิปปินส์	20,000	150,000
จีน	15,000	200,000
อินโดนีเซีย	10,000	100,000

ตารางที่ 2 (ต่อ)

แสดงจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเอเชีย

จากข้อมูลที่แสดงมาทั้งหมดในช่วงต้นนั้น แสดงให้เห็นว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ได้ทวีบทบาทความสำคัญในด้านการสื่อสารมากขึ้นทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารเฉพาะจุด เช่น การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือการสื่อสารมวลชนก็ตาม นับเป็นต้นแบบของระบบทางด่วนข้อมูล (Information highway) ขณะนี้มีข้อมูลข่าวสารแทบทุกประเภทที่ไหลเวียนอยู่บนเครือข่าย จึงสามารถกล่าวได้ว่าเป็นช่องทางการสื่อสารที่สำคัญสำหรับวันนี้และในอนาคต

สำหรับ World Wide Web นั้นเป็นระบบที่มีความสำคัญต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมาก นั่นคือทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวางกว่าเดิม ซึ่งจากกราฟรูปที่ 1 ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่านับตั้งแต่มี World Wide Web เกิดขึ้นนั้น อัตราการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงอัตราการใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

แม้ว่าสถาบันสื่อสารมวลชนไม่ได้เป็นสถาบันแรกที่ใช้ World Wide Web เป็นช่องทางการสื่อสาร แต่ในปัจจุบันนี้ Web page ของสื่อมวลชนต่างๆ เป็นที่สนใจของผู้ใช้งาน เนื่องจากสื่อมวลชนนั้นเป็นสถาบันหลักในสังคมที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในด้านต่างๆ ดังนั้นจึงมีข้อมูลที่พร้อมจะนำขึ้นเผยแพร่บน World Wide Web เพื่อสนองความต้องการในด้านต่างๆ ของผู้ใช้งานในอีกมิติหนึ่ง เช่น Web page ของ CNN ที่สามารถสนองตอบความต้องการด้านข้อมูลข่าวสาร หรือ Web page ของ Hollywood ที่สนองตอบความ

ต้องการด้านความบันเทิงได้เป็นอย่างดี และเนื่องจากคนนิยมใช้ World Wide Web แทนสื่อบางประเภทแล้ว เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร รวมทั้งโทรทัศน์ ดังนั้นสถานการณ์ของสื่อมวลชนบน World Wide Web จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจติดตามศึกษาในหลายๆ ด้านด้วยกัน

สำหรับประเทศไทยนั้น อัตราการใช้อินเทอร์เน็ตได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วตามกระแสของโลก สถาบันสื่อมวลชนไทยหลายแห่ง เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สถานีโทรทัศน์ รวมทั้งวิทยุ ได้มองเห็นถึงความสามารถในการเป็นช่องทางการสื่อสารของ World Wide Web และได้นำมาใช้เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตน เนื่องจาก World Wide Web จะเป็นเครือข่ายที่มีบทบาทด้านการสื่อสารที่สำคัญในอนาคต จึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาถึงลักษณะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนไทยผ่านช่องทางนี้ และปัจจัยที่ทำให้องค์กรสื่อมวลชนเหล่านั้นใช้ World Wide Web เป็นเครื่องมือสำหรับการแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่ปรากฏ

ปัญหานำการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ในการใช้ World Wide Web เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ของสื่อมวลชนไทยประเภทต่างๆ เป็นอย่างไร
2. ข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนไทยที่เผยแพร่ผ่าน World Wide Web มีลักษณะอย่างไร
3. ข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนไทยที่แพร่กระจายอยู่บนบน World Wide Web มีแนวโน้มและทิศทางไปทางใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ World Wide Web เป็นช่องทางการแพร่กระจายข่าวสารของสื่อที่ต่างประเภทกัน
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายผ่าน World Wide Web ในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาถึงทิศทางและแนวโน้มของการเผยแพร่ข่าวสารบน World Wide Web โดยสื่อมวลชนไทย

ข้อสันนิษฐานของการวิจัย

การใช้ World Wide Web เพื่อเป็นช่องทางในการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนไทยเป็นผลมาจากความต้องการเผยแพร่ข่าวสารในระดับสากล และแนวโน้มการใช้งาน World Wide Web นี้ จะสูงขึ้น และมีความสำคัญต่อวงการสื่อสารมวลชนไทยมากขึ้นในอนาคต นอกจากนี้การพัฒนาของเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Computer Network Technology) และเทคโนโลยีระบบหลายสื่อ (Multimedia Technology) เป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้ World Wide Web กลายเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสื่อมวลชนไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาสื่อมวลชนไทยประเภทต่อไปนี้ คือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ โดยที่สื่อเหล่านี้นำเสนอควบคู่กับการเผยแพร่ตามปกติด้วย และระยะเวลาในการศึกษานั้นจะอยู่ในช่วง 1 มกราคม 2540 จนถึง วันที่ 30 เมษายน 2540 รวมระยะเวลา 4 เดือน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อวงการสื่อมวลชนไทยแขนงต่างๆ ทั้งในด้านข้อได้เปรียบ ปัญหา และอุปสรรคของการนำ World Wide Web มาใช้เป็นช่องทางสำคัญในการการแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาลักษณะและรูปแบบข่าวสารของสื่อมวลชนไทยบน World Wide Web ทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคต

นิยามศัพท์

สถานการณ์	หมายถึง	จำนวน Homepage และความถี่ของการแพร่กระจายข้อมูลผ่าน Homepage ของสื่อมวลชนไทยบน World Wide web
สื่อมวลชนไทย	หมายถึง	หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์

อินเทอร์เน็ต	หมายถึง	เครือข่ายสื่อสารคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ ที่ประกอบไปด้วยเครือข่ายย่อยจำนวนมาก ซึ่งกระจายอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก มีความ สามารถในการติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่าง รวดเร็ว
World Wide Web	หมายถึง	ระบบการสื่อสารข้อมูลแบบรูปภาพบนเครือ ข่ายอินเทอร์เน็ต ที่มีการสืบค้นข้อมูลใน ลักษณะของใยแมงมุม (Web) โดยการเชื่อม โยงและโอนย้ายข้อมูลจากแหล่งข้อมูล และ ข้อมูลเหล่านี้ มีทั้งที่เป็นข้อความ เสียง ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหว
WWW Server	หมายถึง	คอมพิวเตอร์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ในเครือข่าย อินเทอร์เน็ต สำหรับให้บริการข้อมูลชนิด HTML
ข้อมูล HTML	หมายถึง	ข้อมูลที่ประกอบด้วยข้อมูลหลายรูปแบบ เช่น ข้อมูลภาพ ข้อมูลเสียง เป็นต้น
Web page	หมายถึง	หน้าต่างๆ ของข้อมูลข่าวสารบน World Wide Web เป็นข้อมูล HTML ซึ่งประกอบไปด้วยคำหรือข้อความ Hypertext
Homepage	หมายถึง	ข้อมูลหน้าแรกของ World Wide Web นั้นๆ
โฮสต์	หมายถึง	คอมพิวเตอร์หลักที่เป็นแหล่งที่ให้บริการแก่ คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ
Hypertext	หมายถึง	ข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงไปยังข้อมูลชุดอื่นที่ มีความสัมพันธ์กันได้
URL	หมายถึง	Uniform Resource Locator เป็น รูปแบบมาตรฐานของ Web ในการเข้าถึง แหล่งข้อมูลต่างๆ ในเครือข่าย